

KINNITATUD

Uuesalu Lasteaed

Direktor Carol Tarre

Käskkiri nr 1-1/6

Uuesalu Lasteaed õppekava

2025

1. Lasteaia liik ja eripära.....	2
2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted.....	2
2.1 Õppe-ja kasvatustöö põhimõtted.....	3
3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus.....	4
4. Üldoskused.....	5
4.1 Mänguoskused.....	5
4.2 Tunnetus- ja õpioskused.....	6
4.3 Sotsiaalsed ja enesekohased oskused.....	6
5. Valdkondade õppe-ja kasvatustegevuse eesmärgid ja sisu.....	8
5.1 Mina ja keskkond.....	8
5.2 Keel ja kõne.....	9
5.3 Matemaatika.....	10
5.4 Kunst.....	11
5.5 Muusika.....	13
5.6 Liikumine.....	13
5.7 Eesti keel kui teine keel.....	15
6. Lapse arengu jälgimise põhimõtted ja korraldus.....	16

1. Lasteaia liik ja eripära

Uuesalu Lasteaed asub Rae vallas, Uuesalu elupiirkonnas.

Uuesalu Lasteaed valmib 2025 aasta 1. septembril. Lasteaias on üksteist rühma, neist kolm asuvad väikeses majas ja kaheksa suures majas. Rühmad Kallisalu, Paisalu, Önnesalu, Rõõmusalu, Naerusalu, Lustisalu, Mängusalu ja Trallisalu asuvad suures majas aadressil Põdra tee 21 ja rühmad Siilikesed, Koprakesed ja Oravakesed asuvad lasteaia väikeses majas aadressil Kopra tee 4.

Lasteaed on avatud 7.30-18.00, millest hommikul 7.30-8.00 ja õhtul 17.30 -18.00 on lastel võimalus mängida valverühmas.

Mõlemal lasteaiahoonel on oma õueala, mis võimaldavad lastel joosta, loovmänge mängida ja end erinevatel ronilatel proovile panna. Ümbruses on palju loodust, mis soodustab jalutuskäike ja tegutsemist väljaspool lasteaia õuealasid. Peame oluliseks iga päev õues viibimist ja rohket liikumist, et anda lapsele parimad võimalused olla terve ja aktiivne.

Lasteaias on lastel võimalus lisaks rühmaruumidele kasutada lasteaia suures hoones asuvat õppekööki/kunstituba. Tutvustame lastele erinevaid vahendeid ja materjale, läbi mille on neil võimalik väljendada oma loovust ja ideid, julgustame katsetama ja looma. Lasteaial on oma keraamikaahi, mis võimaldab pakkuda mitmekülgsemaid kunstitegevusi.

Lastel on võimalus kasutada muusika- ja liikumissaali, lasteaia koridore, kuhu on loodud lastele rahupesad ja erinevad tegevuskeskused. Igas rühmas on kujundatud lugemispesa, mis soodustab lugemishuvi tekkimist ja lugemisoskuse kujunemist.

Lastel on võimalik koos õpetajaga käia toidu valmistamist õppimas. Samuti võimaldab lasteaed õppekööki kasutada kogukonnal.

Kasutame projektõppe meetodit, projektidesse on lõimitud erinevad õpivaldkonnad. Tunnustame protsessis osalemist ja pingutamist, et laps julgeks võtta järgmisi väljakutseid.

Lasteaed pakub lõunaund mitte vajavatele lastele vaikselt tegevusi nn. sõprusrühmades ja koridorides paiknevates tegevuskeskustes.

Lasteaial on oma köök, kus valmistatakse lastele tervislikku toitu. Köögi personal on kaasatud laste jaoks parima õpi- ja kasvukeskkonna loomisesse.

2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted

Lasteaia eesmärk on:

- tagada lastele turvaline kasvu- ja arengukeskkond;
- võimaldada lastel saada õpikogemusi sotsialiseerumist toetavas keskkonnas, mis tagaks nende koolivalmiduse;
- viia läbi regulaarset lapse arengu jälgimist ja jagada saadud info koostööpooltega;

- märgata laste erinevat võimekust, toetada annet ning pakkuda individuaalset tuge erivajadustega lastele;
- tutvustada lapsevanematele ja kogukonnale lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse sisu ning korraldust;
- nõustada lapsevanemaid nende laste õpet ja kasvatust käsitlevatel teemadel;
- teha koostööd kohaliku omavalitsuse, haridus-, sotsiaal- ja tervisevaldkonna asutustega;
- aidata lapsel mõista uute oskuste omandamise olulisust ja mõju.

2.1 Õppe-ja kasvatustöö põhimõtted.

Õpikeskkond võimaldab lapsele iseseisvust. Rühmas on madalad avatud riiulid, mis võimaldavad lastel ise valida ja kasutada erinevaid mängu-, kunsti- ja õppevahendeid. Vabalt kättesaadavad vahendid soodustavad lapse enesekohaste oskuste arengu, iseseisvust, valikuvabadust ja vastutustunnet. Lapsed on kaasatud oma rühmaruumi kujundamisse.

Õppetöö toimub järk-järguliselt, liikudes lihtsamatelt teadmistelt ja oskustelt keerukamate ning loovamate probleemilahendusteni. Õppesisu on loogiliselt üles ehitatud, arvestades lapse teadmisi, oskusi ja väärtushinnanguid. Õppesisu lähtub lapse vaimsest ja kehalisest arengust ning tema igapäevasest elukeskkonnast, aidates tal mõista ja mõtestada ümbritsevat maailma. Kehalist arengut toetatakse liikumistegevuste, füüsilise suutlikkuse arendamise ja tervisekasvatuse kaudu.

Head suhted. Lasteaia keskkond soodustab sooje ja turvalisi suhteid, kus lapsed tunnevad end aktsepteerituna, väärtustatuna ja oodatuna. Suhtlus on toetav ja lugupidav, arendades empaatiat ja koostööoskusi. Lastele pakutakse eakohaseid väljakutseid, mis toetavad nende enesekindlust ja eneseusku. Positiivne tagasiside ning eduelamuste kogemine on osa igapäevasest õppeprotsessist. Lapsed saavad teha valikuid, arendavad iseseisvust ja otsustusvõimet.

Lapse enesehinnangu, iseseisvuse ja tegutsemisjulguse toetamiseks tunnustatakse tema edusamme ja saavutusi. Õpetajal on keskne roll lapse motiveerimisel, mängu ja õppimisse kaasamisel ning teadmiste mõtestamisel. Väärtushinnangute kujundamine toimub koostöös koduga, aidates lastel omandada eneseregulatsiooni oskuseid.

Lapsest lähtumine. Õppe- ja kasvukeskkonna kujundamisel võetakse arvesse iga lapse individuaalseid vajadusi, huve ja arengutempot. Peame oluliseks lapse aktiivset rolli õppimisprotsessis, toetades tema loomulikku uudishimu, eneseväljendust ja iseseisvust. Õpetaja ülesanne on olla suunaja ja kaaslane, kes loob paindliku ning toetava õpikeskkonna, kus laps tunneb end turvaliselt, väärtustatuna ja motiveerituna avastama maailma omal viisil. Peame oluliseks lapse huvi ja kasutame laste ideid õppetöö läbiviimisel, lapse mõtted on väärtuslikud. Lasteaia õppetöö keskmes on iga laps oma ainulaadsete vajaduste, huvide ja arengutempoga. Õpetajad toetavad laste uudishimu ja õpimotivatsiooni, pakkudes paindlikku ja mitmekesist õpikeskkonda, kus iga laps saab eksperimenteerida ja õppida omal moel.

Õppetöö toimub suures osas projektipõhiselt, kus lapsed uurivad ja avastavad teemasid süvitsi, lähtudes oma huvidest ja elulistest kogemustest. Projektöpe toetab

probleemilahendusoskusi, koostööd ja kriitilist mõtlemist, muutes õppimise eluliseks ja praktiliseks.

Lasteaed soodustab loovust ja eneseväljendust erinevates vormides – kunstis, muusikas, liikumises ja igapäevastes tegevustes. Lastele antakse vabadus katsetada, eksida ja leida oma unikaalseid lahendusi, väärtustades protsessi rohkem kui lõpptulemust.

Mängulisus. Õppimine toimub läbi mängu, mis on lapse peamine viis maailma avastamiseks ja kogemuste omandamiseks. Mängulised tegevused soodustavad sotsiaalsete, kognitiivsete ja loovate oskuste arengut ning muudavad õppimise nauditavaks ja tähendusrikkaks. Võimaldame õppimiseks ja avastamiseks loomulikku ning rõõmuküllast viisi, kus mäng on lapse arengut toetav keskne tegevus. Väärtustame loovust, spontaansust ja katsetamisvabadust, võimaldades lastel õppida läbi kogemuste, koostöö ja kujutlusvõime. Mängulises keskkonnas on õppimine loomulik, motiveeriv ja tähendusrikas, toetades nii sotsiaalseid, kognitiivseid kui ka emotsionaalseid oskusi. Lähtume mõttest, et kuulates ja nähes laps unustab, tegutsedes laps omandab uusi teadmisi. Mängimine ja mängulisus loob lapsele rõõmurohke arengukeskkonna. Väärtustame lapse vaba mängu ja planeerime selleks teadlikult aega.

Meil on aega. Loomelise rahuliku ja lapse loomulikku arengutempot arvestavat õpikeskkonda, väärtustame süvenemist, uudishimu ja protsessi nautimist. See lähenemine annab lapsele võimaluse avastada, katsetada ja õppida omas rütmis ilma liigse kiirustamiseta. Täiskasvanud suunavad ja toetavad last kannatlikult, pakkudes aega eneseväljenduseks, küsimuste esitamiseks ja iseseisvaks mõtlemiseks, et kujundada stressivaba ning inspireeriv kasvukeskkond. Võtame aega üksteise kuulamiseks ja mõistmiseks.

Lasteaia päevakavas loome lastele võimalused rahulikus tempos tegevustes osaleda ja vältida kellaajalisi kiirustamisi erinevate tegevuste vahel. Andes lapsele võimaluse rahulikult oma tegevused lõpetada, toetame lapse keskendumisostkust. Lasteaias väärtustatakse rahulikku ja sundimatut õpikeskkonda, kus lastel on piisavalt aega süveneda, avastada ja katsetada. Kiirustamise asemel keskendutakse protsessile ja lapse individuaalsele arengule, andes ruumi eneseväljenduseks ning mõtestatud õppimiseks.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

Lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse perioodiks on õppeaasta, mis algab 1. septembril ning kestab 31. augustini ja koosneb järgmistest perioodidest:

- 1.september -15. september laste kohanemisperiood
- 16. september-15.mai aktiivne õppeperiood, mis vaheldub vaba mängu nädalatega riiklikel koolivaheaegadel.
- 16.mai-31.august vaba mängu nädalad.
- Lasteaed on 1.-31.juuli suletud kollektiivpuhkuseks.

Õppe- ja kasvatustegevuste planeerimine rühmas: õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis laste eale vastavalt määrab päevarütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ning õppe- ja kasvatustegevused. Päevakava koostamisel on arvestatud õppekava, lasteaia lahtiolekuaega (kell 07.30- 18.00), laste vanust ja laste individuaalseid vajadusi.

Õppe- ja kasvatustegevus planeeritakse ja dokumenteeritakse projektiplaanis, kaasates planeerimistegevusse laste ideed ja nägemuse. Tegevusplaan kujuneb vastavalt sellele, millised on laste huvid, laste ideede ja nägemuse kaasamine toetab lapse autonoomset õpimotivatsiooni. Õpetaja annab lapsele vabaduse katsetada, avastada, uurida ja tegutseda. Õppetegevuse korraldust kajastavaks dokumendiks rühmas on Eliisi e-päevik. Tegevused kantakse päevikusse igapäevaselt. Eliis on nähtav lapsevanemale.

Koostöö lastevanematega on lasteaia kasvatustegevuse oluline osa ning põhineb avatud ja usalduslikul suhtlusel. Igapäevane suhtlus õpetajate ja vanemate vahel toetab lapse arengut. Iga nädala lõpus saadavad õpetajad lapsevanematele kirjaliku kokkuvõtte möödunud nädalast, milles kajastub laste tegevus, saavutused ja oluline info. Vähemalt kord aastas korraldab iga rühm lastevanemate koosoleku, kus tutvustatakse rühma- ja lasteaia tegevuskava ning planeeritakse edasist koostööd.

4. Üldoskused

Eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- mänguoskused;
- tunnetus-ja õpioskused;
- sotsiaalsed oskused;
- enesekohased oskused.

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu erinevate valdkondade sisusid lõimides. Lapse valmisolek õpingute alustamiseks kujuneb kogu koolieelse aja jooksul.

4.1 Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldub tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel:

3-aastane laps	7-aastane laps
• Mängib mõnda aega koos teistega. • Matkib igapäeva olukordasid. • Mäng põhineb isiklikul kogemusel ja laps on võimeline igapäevaelus nähtut mängu üle kandma. • Täidab osaliselt mängus talle tuttava täiskasvanu rolli. • Valib omale mänguks vajalikud mänguasjad ja suunamisel koristab need mängu lõppedes. • Kasutab varem õpitut iseseisvalt	• tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma; • rakendab mängudes loovat oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast; • algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu; • täidab mängudes erinevaid rolle; • järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teisele selgitada;

mängulistest tegevustes. • Mängib koos täiskasvanuga lihtsamaid lauamänge. • Järgib koosmängus lihtsamaid reegleid. • Suhtub heatahtlikult kaaslaste mängu.	• suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele; • tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus; • kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.
---	---

4.2 Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse - taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone, motivatsiooni. Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada, õpiraskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel:

3-aastane laps	7-aastane laps
• Plaanib osaliselt oma käitumist ja tegevust iseendale suunatud kõne vahendusel. • Keskendub tegevusele lühikeseks ajaks, tema tähelepanu ei ole veel püsiv. • Kordab ja jäljendab varasemaid kogemusi ning mälupilte nii mängus kui ka lihtsas rollimängus. • On omandanud sõnavara, mis võimaldab tal ennast väljendada. • Osaleb dialoogis. • Jälgib lihtsaid lookesi. • Kasutab info saamiseks kõnet.	• saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna; • mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru ja reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi; • tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi; • kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni; • tegutseb uudes olukorras täiskasvanu juhiste järgi; • suhtub õppimisse positiivselt-tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada; • rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel; • kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist. • julgeb ja oskab küsimusi esitada, uurida ja katsetada

4.3 Sotsiaalsed ja enesekohased oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel:

3-aastane laps	7-aastane laps
• Tal on osaliselt kujunenud enesetunnetus ja kaitseb oma mina. • Tahab ise otsustada ja ise tegutseda. • Meeldib täiskasvanuga koos tegutseda. • Loob sõprussuhteid nendega, kellega on tihti koos, kuid tegutseb teiste lastega veel ka kõrvuti, neid lihtsalt jälgides. • Jagab mõnikord oma asju ka teistega. • Algatab suhtlemist teise lapse või täiskasvanuga. • Jälgendab täiskasvanute igapäevaelu rolle ja tegevusi. • Järgib meeldetuletusel lihtsamaid reegleid.	• püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses; • tahab ja julgeb suhelda-huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu; • hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise; • osaleb rühma reeglite kujundamisel; • oskab teistega arvestada ja teha koostööd; • loob sõprussuhteid; • saab aru oma- võõras-ühine tähendusest; • teeb vahet hea ja halva käitumise vahel; • mõistab, et inimesed võivad olla erinevad; • järgib kokkulepitud reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme; • selgitab oma seisukohti. • suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone- rõõmu, viha – sobival viisil väljendada; • kirjeldab oma häid omadusi ja oskusi; • oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele; • algatab mängu ja tegevusi; • tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest; • teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda; • saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;

	• kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.
--	--

5. Valdkondade õppe-ja kasvatustegevuse eesmärgid ja sisu

Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Tegevused on omavahel lõimitud, see aitab lastel luua erinevate valdkondade alastest teadmistest tervikliku pildi koos oskustega. Õppe ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.

5.1 Mina ja keskkond

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Valdkonna sisu:

- sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombad, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
- looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
- tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;

- suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeltõlgima;
- suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel:

7-aastane laps

- tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms;
- kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
- nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid;
- nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone;
- mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused;
- oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku;
- julgub keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik;
- kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist;
- järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist;
- suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt;
- kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi;
- kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring;
- selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad;
- selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaajadest, öö ja päeva vaheldumisest;
- mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale;
- kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm;
- teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita.

5.2 Keel ja kõne

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesisist lauseehitust;
- tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Valdkonna sisu:

- keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja

lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;

- peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalsetes suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel:

7-aastane laps

- tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;
- kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördvorme ainsuses ja mitmuses;
- valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- hääldab oma kõnes ja etteõeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirjapildis ära mõned sõnad;
- kirjutab joonistähtedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;
- teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule.

5.3 Matemaatika

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Valdkonna sisu:

- hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- suurused ja mõõtmine;
- geomeetrilised kujundid.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel:

7-aastane laps

- määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;
- võrdleb hulki, kasutades mõisteid *rohkem*, *vähem*, *võrdselt*;
- teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- liidab ja lahutab 10 piires ning tunneb märke + , −, =;
- koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukehi;
- järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
- rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;
- kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;
- oskab öelda kellaaega täistundides;
- nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva;
- mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nööre vms);
- eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
- leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid.

5.4 Kunst

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;

- vaatab, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- vaatab kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna sisu:

- kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel:

7-aastane laps

- leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil;
- väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;
- kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;
- kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;
- keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;
- loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;
- koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;
- kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.

5.5 Muusika

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

Valdkonna sisu:

- laulmine;
- muusika kuulamine;
- muusikalis-rütmiline liikumine;
- pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalne tegevus;
- kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu *Keel ja kõne*, *Kunst* jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi kui ka pidulike sündmuste puhul;
- seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel:

7-aastane laps
• laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega; • laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansamblis kui ka üksi; • suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada; • eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu; • eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille; • mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge; • mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansamblis; • liigub vastavalt muusika meeleolule; • väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu.

5.6 Liikumine

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Valdkonna sisu:

- kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- põhiliikumised;
- liikumismängud;
- erinevad spordialad;
- tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, painduvus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordineatsiooni, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel:

7-aastane laps
• keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks; • peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid; • sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised; • sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi; • säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel; • kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt; • matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel; • sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi; • liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga; • kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne); • mängib sportlike elementidega mängu (korvpall, jalgpall jne);

- peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;
- nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.

5.7 Eesti keel kui teine keel

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

Valdkonna sisu:

- kuulamine;
- kõnelemine;
- Eesti kultuuri tutvustamine.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
- pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
- korraldatakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
- vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
- valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
- pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel:

7-aastane laps

- mõistab lihtsat argiteemalist eestikeelset kõnet;
- tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid ning kasutab neid oma kõnes;
- saab aru korraldusest ja toimib vastavalt;
- saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires;
- kasutab kõnes sobivaid viisakusväljendeid;
- teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule;
- oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimesid, tuntud inimesi.

6. Lapse arengu jälgimise põhimõtted ja korraldus

Lapse arengu hindamine on pidev ja loomulik osa igapäevasest õppe- ja kasvatustegevusest ning selle eesmärk on mõista lapse individuaalsust, toetada tema positiivset enesehinnangut ja arengut, märgata võimalikke erivajadusi ning kavandada sobivaid tegevusi koostöös lapsevanemaga. Pedagoogid jälgivad lapse arengut süsteemselt kindla plaani alusel – nii vabamängus, igapäevatoimingutes kui ka suunatud tegevustes. Hindamise aluseks on lapse eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused. Arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades tema edusamme, toimetulekut, hoiakuid ja huvi.

Lapse arengu hindamiseks kasutatavad meetodid määravad lasteaia pedagoogid koostöös lasteaia tugispetsialistidega, ning nende põhimõtteid ja korraldust tutvustab lapsevanemale rühmaõpetaja. Lapse arengut iseloomustab tema võime iseseisvalt ja loovalt omandatud rakendada. Igale lapsele koostatakse arengu jälgimise kaart, mida täiendatakse jooksvalt aasta vältel. Koostame koolivalmiduskaardi, kus kajastame lapse oskuseid ja teadmisi.

Viime peredega läbi tutvumisvestluseid, perevestluseid ja ümarlaudasid, mille eesmärk on anda tagasisidet lapse arengust, selgitada välja lapsevanema seisukohad ja ootused ning toetada lapse edasist arengut. Koostöövestluse tulemused dokumenteeritakse vastavalt kehtivatele isikuandmete kaitse nõuetele.

Laste arengu mitmekülgselt toetamiseks on lasteaias tööl tugispetsialistid, lga õppeaasta alguses selgitatakse koostöös rühmaõpetahatega välja lisatuge vajavad lapsed. Vajadusel vaatlleb tugispetsialist last rühma keskkonnas. Tugispetsialist teavitab lapsevanemat, kui lapsel on vajadus osaleda tugispetsialisti poolt läbi viidavates arendustegevustes.

Vajadusel koostatakse lapsele individuaalne arenduskava (IAK), mis tugineb vastava komisjoni otsusele ning keskendub valdkondadele, kus laps vajab täiendavat tuge. Arenduskava koostamisse ja elluviimisse on kaasatud kogu lapse arengut toetav meeskond: rühmaõpetajad, tugispetsialistid, liikumisõpetaja, muusikaõpetaja ja juhtkond. Oluliseks koostööpartneriks on lapsevanemad, kes panustavad nii IAK koostamisse kui ka selle rakendamisse. Erivajadustega laste puhul tagatakse paindlik õppekorraldus, mida vajadusel täiendatakse ja kohandatakse kogu õppeaasta vältel.